

Podpora lokálních partnerství trhu práce ve Španělsku ze strany EU*

Abstrakt:

Text se věnuje modelu víceúrovňového vládnutí v kontextu evropských koordinovaných politik. Autoři analyzují vzájemný vztah aktérů na subnárodní (regionální a lokální) a evropské úrovni při realizaci politiky zaměstnanosti v decentralizovaném Španělsku. Nejprve je představen systém dělby kompetencí mezi jednotlivými vládními úrovněmi, následně se text zabývá teritoriálními pakty zaměstnanosti, tedy formalizovanými místními partnerstvími na trhu práce podporovanými Evropskou unií prostřednictvím regionální politiky a Evropského sociálního fondu. Na základě vyčíslení objemu alokace finančních prostředků v rámci této priority pro období 2007–2013 je usuzováno na význam EU pro efektivní realizaci evropské politiky zaměstnanosti a posilování víceúrovňového vládnutí v Evropě.

Klíčová slova:

Víceúrovňové vládnutí, evropská politika zaměstnanosti, teritoriální pakty zaměstnanosti, evropská regionální politika, Evropský sociální fond, Španělsko

Regionální rozmanitost evropského kontinentu a proměny tradičních principů dělby moci na úrovni národních států s sebou nesou sílící požadavky některých regionů na přesun pravomocí z centra na místní úroveň. Jedním z významných politických nástrojů podporujících přesun kompetencí na regionální úroveň jsou místní partnerství.¹

Velmi často se místní partnerství angažují v oblasti zaměstnanosti, neboť znají potřeby lokálního trhu práce a jsou zcela pragmaticky motivována k realizaci opatření k jejich naplňování. Dalším faktorem povzbuzujícím regionální partnerství zaměřená na zaměstnanost je podpora ze strany Evropské unie², kdy od roku 1996 Evropská komise přímo deklaruje svůj zájem na vzniku tzv. teritoriálních paktů zaměstnanosti. V rámci politiky soudržnosti byly vyčleněny finanční prostředky za účelem posílení spolupráce a vlivu regionálních aktérů na utváření politiky právě v oblasti zaměstnanosti, kde jsou jinak pravomoci Unie velmi ome-

¹ Obecně jde o skupinu aktérů majících stejnou oblast zájmu a jednajících v rámci vymezeného teritoria, kdy cílem je koordinovat postup směrem k dosažení společně přijatého řešení.

² Na evropské úrovni patří politika zaměstnanosti k těm, kde má Evropská unie pouze doplňkové kompetence, tedy podporuje svou činností politiku členských zemí.

* Text byl zpracován v rámci specifického výzkumu Katedry mezinárodních vztahů a evropských studií „Politické a bezpečnostní výzvy vládnutí v současné Evropě“ (MUNI/A/0768/2011).

zené. Téma lokálních partnerství je znovu aktuální v souvislosti s naplňováním cílů strategie Evropa 2020, kdy jsou místní sítě a iniciativy na subnárodní úrovni zmiňovány jako důležitá podmínka úspěšné implementace strategie (Pátá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti 2010, EurActiv 2011, on-line).

Příkladem země, kde silné regiony unitárního státu významně ovlivňují realizaci politiky, je Španělsko, které, tvořeno 17 autonomními společenstvími (comunidades autónomas), bývá mnohými autory označováno jako federalizovaný systém (např. Keating 2001, Moreno 2001, Börzel 2002, Burgess 2005, Requejo 2005, Erk a Swenden 2010). S demokratizací Španělska po pádu Francova režimu se země proměnila v komplexní asymetrický víceúrovňový systém vládnutí (multilevel governance, MLG) (Swenden 2006: 63). Vyšší míra nezaměstnanosti je aktuálně problémem téměř v celé Evropě, ve Španělsku ovšem dlouhodobě míra nezaměstnanosti dosahuje více než 20 % (Eurostat 2012, on-line). Strategie zaměstnanosti Španělska na léta 2012–2014 staví autonomní společenství do suverénnější pozice při realizaci politiky a prohlubuje proces decentralizace nastoupený v 1. polovině 90. let. Výběr Španělska jako případové studie pro analýzu politiky zaměstnanosti v rámci konceptu MLG byl motivován všemi výše uvedenými fakty.

Cílem příspěvku je analýza role místních partnerství v oblasti zaměstnanosti a jejich pozice v politickém systému silně decentralizovaného (de facto federalizovaného), avšak formálně stále unitárního Španělska. Sekundárním cílem je posouzení role Evropské unie a její podpory teritoriálních paktů zaměstnanosti. Konkrétně budeme hledat odpověď na otázku, do jaké míry je aplikace MLG, tedy zapojení aktérů na všech úrovních politického systému, předpokladem pro úspěšnou realizaci koordinované politiky EU, a do jaké míry je prohlubování MLG, resp. posilování subnárodních partnerství s definovanou rolí v procesu realizace politik na národní úrovni, motivováno reálnou možností dosáhnout na finanční prostředky regionální politiky EU.

Struktura práce odpovídá definovanému cíli a výše položeným otázkám. První část textu se věnuje konceptu MLG tak, jak jej definovali Hooghe a Marks. V rámci teoretického ukotvení práce bude také představen model místních partnerství na regionálním trhu práce, tedy teritoriálních paktů zaměstnanosti. Druhá část práce je věnována analýze principů dělby moci ve Španělsku, s důrazem na kompetence nižších správních celků při realizaci politiky zaměstnanosti z pohledu typologie MLG. Následuje popis a analýza realizace evropské politiky zaměstnanosti prostřednictvím nástrojů lokálního partnerství. Pozornost bude věnována decentralizaci politiky zaměstnanosti, vytváření a podobě regionálních paktů zaměstnanosti v jednotlivých autonomních společenstvích a zejména definování role, jakou hraje při fungování těchto paktů finanční podpora EU prostřednictvím Evropského sociálního fondu.

1. Koncept a typy víceúrovňového vládnutí

Víceúrovňové systémy se od sebe navzájem odlišují především počtem vládních úrovní v rámci vymezené území jednotky, dále principy distribuce moci mezi vládními úrovněmi, jejich fiskální pravomoci a charakter formálních a neformálních interakcí mezi nimi. Pro určení typu MLG Hooghe a Marks posuzují několik parametrů, dle nichž rozlišují dva hraniční typy dle tabulky 1.

Tab. č. 1: Typy víceúrovňového vládnutí podle Hooghe a Markse

Typ I	Typ II
Vládní úroveň s obecnými pravomocemi	Vládní úroveň se specifickými pravomocemi
Dělbba moci na kterékoliv vládní úrovni	Překrývající se pravomoci na všech vládních úrovních
Moc rozdělena mezi omezený počet vládních úrovní	Počet vládních úrovní není omezen
Vládní úrovně jsou vymezeny jako trvalé	Flexibilní vládní úrovně

Pramen: Hooghe, Marks (2001a: 236).

Implicitním předpokladem Hooghové a Markse je, že evropská integrace bude posilovat typ I a navíc bude v řadě politik působit jako určitý promotor typu II, který je možno vnímat jako skutečnou inovaci, která odlišuje koncept MLG. Na příkladu Španělska však uvidíme, že EU není v procesu regionalizace jediným aktérem změny.

Požadavky na regionalizaci evropských politik pramení jednak od samotných regionů, které usilují o vyšší míru autonomie, jednak od Evropské komise, která hledá partnery a podporu pro realizaci politiky na místní úrovni (Benz, Eberlein 1999: 331). Podoba restrukturalizace mezivládních vztahů v důsledku regionalizace je logicky dána institucionální strukturou daného státu (Benz, Eberlein 1999: 333–335). López-Santana ve svém konferenčním příspěvku z roku 2005 rovněž zdůrazňuje význam institucionálního uspořádání politického systému pro průběh procesu evropeizace v oblasti měkkých politik, tedy i politiky zaměstnanosti. Jde především o stupeň decentralizace systému, kdy právě ve federálních systémech existuje vysoká míra participace nižších vládních úrovní na politice zaměstnanosti. V rámci federalizovaných systémů dále odlišuje dle principů dělby moci systémy, kdy jsou politické kompetence sdíleny – vertikálně nebo horizontálně – nebo vládní úrovně disponují výlučnými pravomocemi. Horizontální organizace moci staví federální a regionální vládu na stejnou úroveň a ponechává odpovědnost v některých oblastech zcela na nižší vládní úrovni. V systémech,

kde je moc distribuována vertikálně, v oblastech sdílených pravomocí má federální vláda možnost postupovat zcela nezávisle. Zároveň se charakter zapojení subnárodních entit do procesu rozhodování může pohybovat na škále od sdílené rozhodovací pravomoci přes prostou konzultaci až po nulovou pravomoc spolu-rozhodování na centrální úrovni (srov. López-Santana 2005: 8–13).

2. Integrovaná řešení na lokální úrovni – teritoriální pakty zaměstnanosti

Formalizace konceptu teritoriálních paktů zaměstnanosti (Territorial Employment Pacts, TEPs) na úrovni EU spadá do období vzniku samotné Strategie zaměstnanosti EU, jejích principů a nástrojů. V červnu 1996 Komise model teritoriálních paktů doporučila jako jeden z nástrojů k navýšení míry zaměstnanosti v EU s cílem rozšířit a prohloubit spolupráci mezi sociálními aktéry a soukromým sektorem na vymezeném území. Smyslem pilotních paktů (89 oblastí) bylo nejen reagovat na akutní problém v některých částech Evropy, ale také ověřit koncept místních partnerství v oblasti zaměstnanosti pro jeho přenos do dalších regionů (González et al. 2005: 336–338). Význam regionální dimenze strategie zaměstnanosti dále vzrostl při naplňování strategických cílů EU v dekadě 2000–2010 (tzv. lisabonský proces). Implementace strategie na lokální úrovni měla být podpořena prostřednictvím nástrojů strukturální politiky společenství.

Cíle Evropské strategie zaměstnanosti jsou účelově provázány s nástroji regionální politiky EU. Marks považuje regionální politiku za tahouna MLG (Marks 1993: 401, srov. Marks 1996), kdy subnárodní aktéři přejímají logiku národních plánů na své úrovni, a tedy i lépe propojují své programy a možnosti jejich financování. Dle López-Santany je realizaci evropské politiky zaměstnanosti (prosazení tzv. soft law) vhodné doprovázet finančními pobídkami (López-Santana 2005: 33–34). Podpora místních partnerství a tedy lokálního rozměru evropské politiky zaměstnanosti z Evropského sociálního fondu (ESF), což je zároveň v kontrastu s politikou formulovanou čistě na národní úrovni, umožňuje posílení jejich role v decentralizovaném politickém systému.

V souvislosti s naplňováním Strategie EU 2020 a plánováním dalšího programovacího období regionální politiky se otázka role místních partnerství nejen v oblasti zaměstnanosti opět dostává do popředí. Pro efektivní implementaci opatření přijatých na evropské úrovni se podpora a součinnost nižších správních celků ukazuje jako klíčová. Na španělském příkladu se pak pokusíme ukázat, zda vede tato role EU spíše k prohlubování MLG typu I nebo „instalaci“ mechanismů typu II.

3. Decentralizace politiky zaměstnanosti ve Španělsku

Tvůrci španělské ústavy z roku 1978 navrhli systém mezivládních vztahů, který klade důraz na autonomii institucí na centrální a také na regionální vládní úrovni a rozdělení centrálních a regionálních pravomocí. Velká většina pravomocí je tzv. sdílená, což ovšem vždy neznamena společný postup obou vládních úrovní, ale spíše jde o delegování pravomocí k implementaci rámcové politiky přijaté v centru na regionální vlády bez jejich spoluúčasti na samotném rozhodování. Ústava ani nepředepisuje žádné konkrétní mechanismy pro koordinaci těchto sdílených pravomocí, stejně tak míra konkrétnosti rámcového zákona není nikde stanovena. Tento fakt vytváří požadavky na mechanismy formální i neformální vertikální i horizontální kooperace (srov. Börzel 2002: 94). Politika zaměstnanosti patří právě do kategorie sdílených kompetencí, kdy proces decentralizace a etablování principů mezivládní spolupráce byly předmětem politických diskusí již v 90. letech. Současná ekonomická situace ve Španělském království a bezprecedentně vysoká míra nezaměstnanosti do jisté míry dále posílila úlohu autonomních společenství při implementaci opatření aktivní politiky zaměstnanosti.

Politika zaměstnanosti se ve Španělsku realizuje na lokální (municipality), regionální (autonomní společenství, resp. jejich provincie) a národní úrovni, přičemž zapojení místní úrovně má dosud nejkratší tradici. Dle ústavy je vláda jediným orgánem s legislativní pravomocí v politice zaměstnanosti, exekutivní pravomoc je rozdělena mezi několik klíčových institucí. Jedná se o Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministerio de Empleo y Seguridad Social), které je pověřeno koordinací politik autonomních společenství a kontroluje zdroje ESF, Veřejné služby zaměstnanosti (El Servicio Público de Empleo Estatal), které jsou nezávislou organizací Ministerstva práce a sociálních věcí od roku 2003 pověřenou formulací, výkonem politiky zaměstnanosti se zastoupením v 52 provinciích (Ley 56/2003, de 16 de diciembre, de empleo), a poradní orgány. Sektorové rady pro sociální otázky (Conferencias Sectoriales de Asuntos Laborales) jsou platformy realizující koordinaci mezi národní a regionálními vládními úrovněmi tak, aby byl zajištěn soulad politiky zaměstnanosti prováděné na regionální úrovni s národním právním rámcem a cíli na úrovni státu (El Servicio Público de Empleo Estatal, on-line).

Smyslem paktů ve španělském kontextu je v prvé řadě stanovení strategie a cílů v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) za účelem zlepšení podmínek pro skupiny ohrožené na trhu práce a sladění poptávky a nabídky v oblasti zaměstnanosti. Dále lze charakter paktů určit podle skladby aktérů nebo šíře pravomocí – obsahově i geograficky (Rosetti et al. 2002: 1). Místní iniciativy a partnerství reagující na nesoulad politiky na centrální úrovni a lokálních potřeb a nutnost zapojení širšího spektra aktérů do implementace politiky zaměstna-

nosti vznikaly ve Španělsku již v 70. a 80. letech a lze je oprávněně považovat za předchůdce paktů zaměstnanosti (Rosetti et al. 2002: 6). Když byla v roce 1997 přijata Evropská strategie zaměstnanosti, byly uzavřeny dílčí dohody, které znamenaly přesun politiky zaměstnanosti z oblasti výlučných pravomocí centrální vlády do oblasti kompetencí sdílených s autonomními společenstvími. Role regionální vlád značně posílila i přesto, že si centrální vláda ponechala pravomoc v oblasti financování a strategického plánování. Do konce 90. let vznikl v každém autonomním společenství regionální plán na podporu zaměstnanosti, které stanovovaly cíle na místní úrovni a umožňovaly při provádění politiky zaměstnanosti v souladu s centrální strategií zohledňovat lokální priority a specifika (López-Santana 2005: 19–22). Mimo vnitřní politické důvody a snahu o konsolidaci politiky zaměstnanosti napříč úrovněmi a nastoupenou decentralizaci, sehrálo významnou roli opatření Evropské komise k podpoře místních partnerství politiky zaměstnanosti přijaté v roce 1996 – mezi pilotními pakty bylo šest z nich ve Španělsku – Bahía de Cádiz, Vallés Occidental, Cuencas Mineras de Asturias, Cuencas Mineras de Palencia y León, Ceuta a Melilla. Jednalo se o oblasti, které v době největšího ekonomického růstu čelily nutnosti ekonomické restrukturalizace a vylidňování. Kromě těchto paktů podporovaných přímo Evropskou unií vznikla v 90. letech spousta dalších partnerství na lokální úrovni po celém Španělsku, které byly aktivní v nejrůznějších oblastech podpory zaměstnanosti, fungovaly na nejrůznějších úrovních státní správy (municipality, kraje, provincie) a se zapojením různého spektra aktérů (Rosetti et al. 2002: 8–9, González et al. 2005: 339). Ve Španělsku byl vznik regionálních a lokálních paktů zaměstnanosti motivován snahou o posílení koordinace mezi jednotlivými vládními úrovněmi. V období realizace tzv. lisabonské strategie byla podpora místních partnerství zahrnuta mezi priority španělské regionální politiky, což znamenalo nárůst počtu iniciativ právě s vazbou na možnost získání finančních prostředků na vznik a rozvoj teritoriálních paktů zaměstnanosti³. Dle datace dostupných zdrojů lze usuzovat, že TEPs byly velice častým modelem lokální spolupráce ještě v celé první polovině dekády.

V současné době je Strategie Evropa 2020 Španělskem i dalšími členskými státy realizována skrze Národní reformní programy. Nástroje pro koordinaci provádění politiky zaměstnanosti tvoří dle zákona o zaměstnanosti č. 56/2003, z 16. prosince: Strategie zaměstnanosti ve Španělsku (La Estrategia Española de Empleo) přijatá na roky 2012–2014, Roční plán politiky zaměstnanosti (El Plan Anual de Política de Empleo) a Informační systém veřejných služeb zaměstnanosti (Sistema de Información de los Servicios Públicos de Empleo). Tyto nástroje představují společný referenční rámec politiky zaměstnanosti. Mimo národní

³ V roce 2001 narostl počet paktů např. v Katalánsku na počet 19 paktů na nejnižší úrovni, 4 na úrovni krajů, 2 na úrovni provincií a 1 na úrovni regionální (Rosetti et al. 2002: 10).

programy přijímají jednotlivá autonomní společenství regionální strategie a regionální iniciativy např. ve formě místních strategií. Provádění politiky zaměstnanosti na regionální úrovni je financováno centrálně skrze regionální vlády a stejně tak lokální iniciativy jsou závislé na prostředcích, které jsou přerozdělovány na úrovni regionů (Ministerio de Empleo y Seguridad Social, El Servicio Público de Empleo Estatal, on-line).

V reakci na prohlubující se negativní trendy na španělském trhu práce bylo přijato v poslední době několik významných zákonů. Z pohledu dalšího přesunu kompetencí z centra na regionální a místní úroveň je důležitý především Královský dekret č. 3/2011, z 18. února o zvláštních opatřeních k podpoře zaměstnanosti a o reformě aktivní politiky zaměstnanosti (Real Decreto-ley 3/2011, de 18 de febrero, de medidas urgentes para la mejora de la empleabilidad y la reforma de las políticas activas de empleo), ve kterém je oproti dřívějším právním úpravám dále prohloubena linie mezi normativní pravomocí státu a exekutivní pravomocí autonomních společenství, která realizují vlastní programy na podporu zaměstnanosti ve shodě s místními specifiky trhu práce a v reakci na regionální problémy. Nástrojem, který mění pozici autonomních společenství, je Roční plán politiky zaměstnanosti stanovující konkrétní indikátory pro naplňování cílů Španělské strategie zaměstnanosti v jednotlivých regionech. Spolupráce centra a regionů při vypracování Strategie zaměstnanosti Španělska a ročních plánů je zohledněna také v redefinici rolí Sektorové rady zaměstnanosti a sociálních věcí a Generální rady národního systému zaměstnanosti, a propojení Observatoře trhu práce a Veřejných služeb zaměstnanosti na národní úrovni s místními observatořemi. Role veřejných služeb zaměstnanosti na úrovni autonomních společenství se proměnila z prosté výkonné pravomoci, také v roli strategickou a koordinační – návrh opatření a způsobu jejich dosažení ve spolupráci s partnery. Autonomní společenství mohou nově vypracovat své vlastní Plány politiky zaměstnanosti (Real Decreto-ley 3/2011, de 18 de febrero, de medidas urgentes para la mejora de la empleabilidad y la reforma de las políticas activas de empleo, art. 4–7).

3.1 Role místních iniciativ a TEPs

První místní partnerství v oblasti zaměstnanosti ve Španělsku v 80. letech plnila funkci podpůrných struktur pro implementaci opatření v rámci aktivní politiky zaměstnanosti a jejich zapojení mělo spíše konzultativní charakter. Správné jednotky tehdy ještě byly poměrně slabé, ale o to větší měly motivaci usilovat o iniciaci politik na vlastním území; odbory a podnikové organizace byly centralizovány bez zastoupení v regionech, partnerství byla nedostatečně komunikována směrem k veřejnosti a velmi závislá na aktuální politické reprezentaci. Bylo nutné posílit komplexní charakter lokálních iniciativ směrem k vytváření

politických sítí. Do této reality vstoupila v roce 1996 iniciativa Evropské komise s 6 pilotními pakty a zdůrazněním významu místní úrovně při dosahování cílů lisabonské strategie. Nově vznikaly teritoriální pakty, které ve srovnání s dřívějším konceptem místních partnerství realizovaly větší množství opatření k podpoře zaměstnanosti, vznikaly převážně na úrovni municipalit, okresů nebo provincií a usilovaly o co největší zapojení všech relevantních subjektů trhu práce (González et al. 2005: 345–346).

Tab. č. 2: Regionální iniciativy zaměstnanosti ve Španělsku

AUTONOMNÍ SPOLEČENSTVÍ		Název iniciativy
1	BALEÁRSKÉ OSTROVY	Plan de Ocupación de las Illes Baleares (2009–2011)
2	KASTILIE-LA MANCHA	Plan por el Crecimiento, la Consolidación y la Calidad del Empleo en Castilla-La Mancha (2008–2013)
3	KASTILIE A LEÓN	Plan Regional de Empleo (2011)
4	KATALÁNSKO	El Plan General de Empleo de Cataluña (2007–2013)
5	EXTREMADURA	II Plan Integral de Empleo de Extremadura (2009–2012)
6	MURCIE	Pacto para la Promoción del Empleo en la Región de Murcia (2011–2014)
7	NAVARA	IV Plan de Empleo de Navarra (2009–2012)
8	BASKICKO	Estrategia Vasca de Empleo (2011–2014)
9	RIOJA	El Plan de Empleo de La Rioja (2011–2015)
10	ANDALUSIE	VII Acuerdo de Concertación Social de Andalucía (2010–2013)
11	KANÁRSKÉ OSTROVY	Pacto Social por la Economía y el Empleo en Canarias (2009)
12	KANTÁBRIE	Plan de Empleo para Cantabria (2012)
13	GALÍCIE	Plan Estratégico Galicia (2010–2014)
14	MADRID	Pacto po el Empleo de la Ciudad de Madrid (2012–2015)
15	VALENCIE	Pacto Valenciano por el Crecimiento y el Empleo II (2009–2013)
16	ARAGÓN	Pacto Local por el Empleo y el Desarrollo Económico y Social de Zaragoza (2012–2015)
17	ASTURIE	Nuevo Pacto de Concertación Social – Gijón más (2012–2015)
18	CEUTA	-
19	MELILLA	-

Pramen: Vlastní zpracování.

Analýza v současné době fungujících paktů a partnerství v oblasti zaměstnanosti je velmi problematická hned z několika důvodů. Udržitelnost paktů, které

vznikly v pilotní fázi nebo později za podpory financí ze strukturální politiky, je ve většině případů malá, tzn., že činnost paktů skončí s ukončením financování z evropských zdrojů. Podpořené iniciativy tedy nejsou později dohledatelné, což pravděpodobně ukazuje na jejich zanedbatelnou či žádnou funkčnost⁴. Dalším faktorem je jednoznačně převažující místní charakter paktů na úrovni municípalit či provincií patrný již v rámci pilotního období či „boomu“ paktů na konci 90. let., a tedy velký počet územních jednotek, na kterých pakty a partnerství mohou fungovat. Pokud bychom se zaměřili na úroveň autonomních společenství, ukazuje aktuální situaci tabulka č. 2. Zároveň názorně dokládá třetí skutečnost představující omezení při zjišťování konkrétního počtu aktuálně fungujících teritoriálních paktů zaměstnanosti ve Španělsku, a to je jejich různorodost – formální (pouze 6 ze 17 existujících iniciativ nazýváno „pakty“ – označeny tučně) i obsahová – zahrnují oblast zaměstnanosti (1–9) nebo širší sociální otázky a ekonomický rozvoj (10–17)⁵.

3.2 Podpora místních partnerství a paktů z Evropského sociálního fondu

Politika zaměstnanosti v kontextu MLG nemůže být plně analyzována bez přihlídnutí k významu strukturální politiky (srov López-Santana 2005: 19–22, González et al. 2005: 340). Ve Španělsku je příprava programových dokumentů a administrace čerpání z ESF v gesci Ministerstva zaměstnanosti a sociálních věcí (El Ministerio de Empleo y Seguridad Social). Mezi klíčové dokumenty patří Národní referenční rámec a jednotlivé operační programy na celostátní i regionální úrovni. V programovacím období 2007–2013 může být na podporu zaměstnanosti z fondu vyplaceno více než 10 mld. eur do všech členských států, což představuje 10 % celkového rozpočtu EU.

Z celkového počtu 45 operačních programů ve Španělsku je financováno z ESF 22 z nich. 19 z nich je regionálních a 3 národní (Boj s diskriminací, Adaptabilita zaměstnanost a Technická pomoc a podpora nadnárodní a meziregionální spolupráce). Na podporu růstu zaměstnanosti bylo alokováno 45,5 % celkové pomoci Španělsku z ESF, tj. zhruba 3,6 mld. eur. Rozložení finančních prostředků z ESF mezi priority španělské regionální politiky je znázorněno v tabulce č. 3 (The European Social Fund in Spain 2007–2013, on-line).

⁴ V podstatě jediným zjištěným udrženým paktem z pilotních 6 ve Španělsku je pakt v katalánském Valle Occidental (El Consorci per l'Ocupació i la Promoció Econòmica del Vallés Occidental).

⁵ V Aragónu a Asturii nebyly identifikovány iniciativy na úrovni autonomního společenství, přesto zde existují významná partnerství na úrovni provincie Zaragoza (Aragón – 16) a hlavního města Gijón v Asturii (17).

Tab. č. 3: Alokace finančních prostředků na podporu zaměstnanosti ve Španělsku pro období 2007–2013

Prioritní osa	Příspěvek společenství	Národní spoluúčast	Celková částka dotace	Procentuální podíl na celkové částce z ESF
Rozvoj podnikavosti a zvyšování adaptability zaměstnanců a podniků	2 207 669 944	917 904 873	3 125 574 817	27 %
Podpora zaměstnatelnosti, sociální inkluze a rovných příležitostí	4 474 859 732	1 858 094 845	6 332 954 577	56 %
Rozvoj lidského kapitálu	1 143 652 056	487 037 553	1 630 689 609	14 %
Podpora nadnárodní a meziregionální spolupráce	112 673 018	52 013 865	164 686 883	1 %
Technická podpora	118 474 072	53 434 415	171 908 487	1 %
Celková částka	8 057 328 822	3 368 485 551	1 1425 814 373	100 %

Pramen: The European Social Fund in Spain 2007-2013, on-line.

Z pohledu podpory místních partnerství a lokálních partnerských iniciativ v oblasti zaměstnanosti je významné prioritní téma „Podpora partnerství, paktů a společných iniciativ relevantních aktérů na národní regionální i místní úrovni“ (č. 80), které se prolíná dvěma prioritními osami – Podpora zaměstnatelnosti, sociální inkluze a rovných příležitostí (PO 2) a Podpora nadnárodní a meziregionální spolupráce (PO 4). Zatímco prioritní osa 2 směřuje spíše k podpoře existujících partnerství aktérů usilujících o začlenění skupin znevýhodněných na trhu práce, prioritní osa 4 zahrnuje podporu procesu síťování, výměny zkušeností a sdílení dobré praxe jak mezi regiony, tak mezi členskými státy. Procentuální podíl financí určený na podporu partnerství, paktů a společných iniciativ relevantních aktérů na národní i místní úrovni v případě programu Adaptabilita a zaměstnanost téměř dosahuje 10 % celkové alokace a v případě Technické pomoci a nadnárodní a meziregionální spolupráce téměř 15 % (financování sdílení dobré praxe a výměny zkušeností, tedy benchmarkingu a procesu politického učení, což jsou zároveň hlavní prvky otevřené metody spolupráce jako klíčového nástroje koordinace národních politik zaměstnanosti a tedy naplňování evropské strategie zaměstnanosti). Celkem jde o finanční podporu ve výši zhruba 250 mil. eur pouze v národních operačních programech Španělska.

Tab. č. 4: Podpora priority č. 80 v národních operačních programech Španělska

OPERAČNÍ PROGRAM	Prioritní osa (PO)	Priorita 80 v PO (€)	Alokace PO celkem (€)	Podíl priority 80 na PO (%)	Celková alokace (€)	Podíl priority 80 na celkové alokaci (%)	Počet schválených projektů do 15.3.2012
BOJ S DISKRIMINACÍ							
Cíl Konvergence	PO 4	4 299 164	4 299 164	100,00	380 878 883	2,10	0
Cíl Konkurenceschopnost	PO 4	3 697 989	3 697 989	100,00			
ADAPTABILITA A ZAMĚSTNANOST							
Cíl Konvergence	PO 2	190 746 857	1 800 700 015	10,59	2 878 889 345	9,92	87
	PO 4	781 943	781 943	100,00			
Cíl Konkurenceschopnost	PO 2	46 452 437	845 192 342	5,50	1 422 525 230		
	PO 4	206 158	206 158	100,00			
TECHNICKÁ POMOC A NADNÁRODNÍ A MEZIREGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE							
Cíl Konvergence	PO 4	3 296 416	3 296 416	100,00	33 565 453	14,90	0
Cíl Konkurenceschopnost	PO 4	1 703 583	1 703 583	100,00			

Pramen: Autor, srov. La Unidad Administradora del Fondo Social Europeo, on-line.

Pokud se detailněji podíváme na rozdělení alokace v rámci operačního programu Adaptabilita a zaměstnanost mezi jednotlivými regiony, lze identifikovat regiony, ve kterých je iniciace a rozvoj paktů na regionálních a místních a partnerství financována z prostředků EU ve větší míře, a tedy lze předpokládat vyšší prioritu této oblasti, která byla vyjednávána při nastavování programovacího období na jeho počátku. Kromě skupiny regionů Cíle Konvergence, ze které vystupují Extramadura a Galicie a Andalusie (poslední dva jmenované regiony reprezentují autonomní společenství s nejstaršími autonomními statuty a dlouhodobě poměrně silnou pozicí regionálních politických stran), patří k regionům s vyšším procentem prostředků směřovaných na podporu místních iniciativ rovněž silně autonomní Katalánsko a Navara.

Tab. č. 5: Podpora priority č. 80 v operačním programu Adaptabilita a zaměstnanost dle regionů

AUTONOMNÍ SPOLEČENSTVÍ	Priorita 80 v PO 2 (€)	PO 2 celkem (€)	Podíl priority na PO 2 (%)	Priorita 80 PO 4 = PO 4 celkem (€)	Priorita 80 celkem (€)	Celkem alokace (€)	Podíl priority 80 na alokaci (%)
Regiony Cíle Konvergence							
ANDALUSIE	107 964 960	1 016 654 447	11	236 019	108 200 979	1 598 981 013	7
KASTILIE-LA MANCHA	20 819 192	214 925 543	10	174 238	20 993 430	339 028 747	6
EXTRAMAN-DURA	21 048 488	160 138 280	13	147 398	21 195 886	259 780 562	8
GALÍCIE	36 302 528	335 510 443	11	177 386	36 479 914	542 597 525	7
Regiony Cíle Konvergence – přechodné období							
ASTURIE	1 885 328	32 552 033	6	16 124	1 901 452	58 856 883	3
MURCIE	2 364 936	34 047 325	7	30 778	2 395 714	66 906 157	4
CEUTA	194 904	3 615 705	5	0	194 904	6 738 689	3
MELILLA	166 521	3 256 239	5	0	166 521	5 999 769	3
Regiony Cíle Konkurenceschopnost – přechodné období							
KASTILIE A LEÓN	7 001 936	109 074 891	6	73 958	7 075 894	182 995 326	4
VALENCIE	10 163 896	172 825 912	6	49 660	10 213 556	308 823 182	3
KANÁRSKÉ OSTROVY	5 377 105	146 556 180	4	7 504	5 384 609	199 473 490	3
Regiony Cíle Konkurenceschopnost							
KANTÁBRIE	586 305	17 071 205	3	8 138	594 443	30 962 820	2
ARAGÓN	550 325	12 453 654	4	5 458	555 783	22 931 063	2
BALEÁRSKÉ OSTROVY	1 090 145	28 423 506	4	8 321	1 098 466	43 244 472	3
KATALÁNSKO	10 943 925	164 379 762	7	21 460	10 965 385	290 232 391	4
MADRID	8 009 180	136 981 361	6	13 387	8 022 567	235 929 441	3
NAVARA	434 990	6 207 668	7	3 596	438 586	12 315 267	4
BASKICKO	1 919 810	45 073 542	4	8 787	1 928 597	83 889 167	2
RIOJA	374 820	6 144 659	6	5 889	380 709	11 728 611	3
CELKEM	237 199 294	2 645 892 355	9	988 101	238 187 395	4 301 414 575	6

Pramen: Autor, srov. La Unidad Administradora del Fondo Social Europeo, on-line.

V případě regionálních programů byla analyzována podpora stejné priority a rovněž počet schválených projektů k jejímu naplnění k polovině března roku 2012. Mezi regiony s vyšší mírou podpory či počtem iniciativ patří Andalusie, Aragón, Kastilie a León, Katalánsko a Valencie. U výše uvedených regionů lze předpokládat, že rozvoji politiky zaměstnanosti na regionální a místní úrovni formou paktů a partnerství dávají vyšší prioritu, alespoň pokud jde o vyjádření podpory alokováním podpory z evropských zdrojů při tvorbě regionálních operačních programů. V některých případech jde zároveň o regiony tradičně usilující o vyšší míru autonomie na nižších správních úrovních španělského státu (Katalánsko, Andalusie, Valencie) ⁶.

Tab. č. 6: Podpora priority č. 80 v regionálních operačních programech Španělska

AUTONOMNÍ SPOLEČENSTVÍ	Prioritní osa (PO)	Priorita 80 v PO (€)	Alokace PO celkem (€)	Podíl priority 80 na PO (%)	Celková alokace (€)	Podíl priority 80 na celkové alokaci dle PO (%)	Podíl priority 80 na celkové alokaci (%)	Počet schválených projektů do 15. 3. 2012
ANDALUSIE	PO 2	19 315 974	489 344 200	3,95	1 155 756 489	1,67	6,13	42
	PO 4	51 524 945	51 524 945	100,00		4,46		
ARAGÓN	PO 2	8 285 594	37 237 424	22,25	74 523 363	11,12	16,10	47
	PO 4	3 712 667	3 712 667	100,00		4,98		
ASTURIE	PO 4	2 371 470	2 371 470	100,00	100 787 496	2,35	2,35	0
BALEÁRSKÉ OSTROVY	PO 2	514 270	19 253 324	2,67	38 732 058	1,33	3,21	0
	PO 4	729 199	729 199	100,00		1,88		
KANÁRSKÉ OSTROVY	PO 2	535 775	36 067 252	1,49	117 291 876	0,46	0,46	0
KANTÁBRIE	PO 4	761 048	761 048	100,00	12 684 118	6,00	6,00	0
KASTILIE-LA MANCHA	PO 4	79 649	79 649	100,00	180 400 219	0,04	0,04	0

⁶ Aktivní politika zaměstnanosti je v případě autonomního společenství Baskicko a Navarra realizována v rámci tzv. Hospodářské úmluvy (Concierto y del Convenio Económico), tedy tvoří samostatnou oblast politiky (doplňující ustanovení č. 2 Real Decreto-ley 3/2011, de 18 de febrero, de medidas urgentes para la mejora de la empleabilidad y la reforma de las políticas activas de empleo).

KASTILIE A LEÓN	PO 2	20 937 456	69 639 777	30,07	125 276 907	16,71	16,71	463
KATALÁN- SKO	PO 2	5 012 527	140 350 763	3,57	284 711 549	1,76	8,80	20
	PO 4	20 050 109	20 050 109	100,00		7,04		
CEUTA								
EXTREMA- DURA	PO 2	11 792 548	67 624 205	17,44	250 085 797	4,72	4,72	1
GALÍCIE	PO 2	2 423 788	107 550 544	2,25	358 501 812	0,68	3,68	0
	PO 4	10 755 054	10 755 054	100,00		3,00		
MADRID	PO 4	1 067 460	1 067 460	100,00	256 903 019	0,42	0,42	0
MELILLA								
MURCIE								
NAVARA								
BASKICKO								
RIOJA	PO 2	72 326	7 297 290	0,99	13 933 419	0,52	0,52	0
VALENCIE	PO 2	8 000 000	172 260 000	4,64	396 750 000	2,02	3,71	314
	PO 4	6 700 000	6 700 000	100,00		1,69		

Pramen: Autor, srov. La Unidad Administradora del Fondo Social Europeo, on-line.

V souhrnu (součet alokace v národních i regionálních operačních programech) představuje konkrétní finanční podpora partnerství, paktů a společných iniciativ relevantních aktérů na národní regionální i místní úrovni ve Španělsku ze strany Evropské unie alokaci ve výši téměř 500 milionů eur (v případě 100% čerpání alokovaných prostředků pro období 2007–2013). Tuto částku lze interpretovat jako cílenou podporu regionálních aktérů místních trhů práce.

Protože priority nadcházejícího programovacího období budou stanoveny v souladu se Strategií Evropa 2020, Evropskou strategií zaměstnanosti a závěry kohezních zpráv, lze vzhledem k důrazu, který je kladen na realizaci politik na více úrovních evropských politických systémů a na rozvoj partnerství relevantních aktérů v těchto strategických dokumentech, předpokládat finanční podporu vzniku a rozvoje teritoriálních paktů zaměstnanosti a dalších místních iniciativ ze strany EU, resp. prostřednictvím nástrojů strukturální politiky, i v budoucnu.

Závěr

Prostřednictvím analýzy rozdělení pravomocí mezi jednotlivé vládní úrovně lze jednoznačně konstatovat, že realizace španělské politiky zaměstnanosti probíhá na evropské, národní i subnárodních úrovních, a tedy se jedná o víceúrovňový politický systém. Dle charakteru principů dělby kompetencí je možné usuzovat na federalizovaný systém odpovídající typu I dle typologie Hooghe a Markse. Vládní úrovně jsou poměrně jasně vymezeny, kdy každá z nich se těší výlučným pravomocem v souladu s ústavou a autonomními statuty. Některé politiky spadají do oblasti kompetencí sdílených, kde centrální úroveň nese legislativní pravomoci a regionální úroveň odpovídá za implementaci politiky. Při vertikálním prolínání kompetencí (vertikální distribuce moci) je žádoucí rozvinout mechanismy formální a neformální spolupráce mezi regiony. Politika zaměstnanosti ve Španělsku je decentralizovaná na úroveň autonomních společenství, kdy oblasti působnosti jednotlivých vládních úrovní jsou vymezeny právě ústavou, další legislativou v oblasti politiky zaměstnanosti a autonomními statuty jednotlivých regionů. Roli koordinátora mezi úrovněmi vykonávají především Sektorové rady pro sociální otázky (Conferencias Sectoriales de Asuntos Laborales). I když formálně je Španělsko unitárním politickým systémem, fakticky byly přesunuty pravomoci v oblasti politiky zaměstnanosti směrem k regionům. Naopak prvky MLG typu II dle Hooghe a Markse jsou v případě politiky zaměstnanosti podporované z veřejných prostředků v rámci kohezní politiky EU vyloučeny i vzhledem k nutnosti eliminovat dvojí financování, které by mohlo nastat právě při nejasném vymezení vládních úrovní a jejich kompetencí a přejmutí „polycentričnosti“ typu II v programových dokumentech strukturální politiky Španělska.

Teritoriální paktů ve Španělsku nejsou institucionalizovanou strukturou, ani nepředstavují systémový prvek pro realizace politiky zaměstnanosti. Limity funkčnosti paktů spočívají jednak v omezené udržitelnosti po ukončení financování z evropských zdrojů a také v obsahové a formální rozrůzněnosti. V případě Španělska lze za největší přínos, i když obtížně měřitelný, považovat posílení kultury konsensu napříč úrovněmi a také v rámci jediné úrovně, kdy konkretizace diskusí skrze jejich posunutí na nižší úroveň, předurčuje snazší dosažení shody (tzv. horizontální konsensus) (srov. Rosetti et al. 2002: 20–21).

Na příkladu Španělska jsme ukázali, jaká částka z ESF připadala speciálně na podporu vzniku a rozvoje teritoriálních paktů a partnerství v letech 2007–2013. Téměř 250 mil. eur v národních operačních programech a 240 mil. eur v programech regionálních dokládá úzkou vazbu mezi kohezní politikou EU a podporou MLG v oblasti zaměstnanosti ze strany EU při realizaci Evropské strategie zaměstnanosti. Motivací subnárodní aktérů přijímat integrovaná řešení v oblasti zaměstnanosti a za tímto účelem vytvářet teritoriální paktů lze celkově vyčíslit na zhruba 500 mil. eur.

Kromě finanční motivace není nezanedbatelný aspekt celkové proměny politického systému. Právě naopak, možnost reagovat na výzvy místního trhu práce, prosazovat regionální zájmy lokálních aktérů a provádět politiku zaměstnanosti se zohledněním regionálních specifik, může být čistě pragmatickou motivací aktérů – efektivnější sladování nabídky a poptávky na trhu práce a snižování nezaměstnanosti – ale také ideologickou motivací související s úsilím o další přesun kompetencí na subnárodní úroveň, prohlubující se decentralizací a prosazováním autonomních práv nižších správních celků. V obou případech je každopádně výsledkem prohloubení modelu víceúrovňového vládnutí.

Literatura:

- 1) Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee of the Regions: Acting Locally for Employment, A Local Dimension for the European Employment Strategy, Brussels, 07. 04. 2000, COM (2000) 196 final [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0196:FIN:EN:PDF>.
- 2) Consejo Económico y Social [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.ces.es/.
- 3) Consejo General de Formación Profesional [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.educacion.gob.es/educa/incual/ice_consejoGeneral.html
- 4) Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reformem Španělska na rok 2012 a stanovisko Rady k programu stability Španělska na období 2012–2015, Brussels, 30. 05. 2012, COM (2012) 310 final [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0310:FIN:CS:PDF>.
- 5) El Plan Anual de Política de Empleo [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.sepe.es/contenido/empleo_formacion/formacion/formacion_para_el_empleo/plan_anual_politica_activa.html.
- 6) El Servicio Público de Empleo Estatal [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.sepe.es/.
- 7) Eurostat [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>.
- 8) Fundación Tripartita para la Formación Continua [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z [ww.fundaciontripartita.org/](http://www.fundaciontripartita.org/).
- 9) Ley 56/2003, de 16 de diciembre, de empleo [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.educacion.gob.es/.../LeyOrg_56_2003.pdf.
- 10) La Constitución Española de 1978 [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/constitucion.html.
- 11) La Unidad Administradora del Fondo Social Europeo [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.empleo.gob.es/uafse/es/index.html.
- 12) Ley 3/2012, de 6 de julio, de medidas urgentes para la reforma del mercado laboral [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2012-9110.
- 13) Ley 56/2003, de 16 de diciembre, de Empleo [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-23102.
- 14) Ministerio de Empleo y Seguridad Social, [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.empleo.gob.es/index.htm.

- 15) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady EU z 14. 3. 2012 (COM (2011) 615 final/2 [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z ec.europa.eu/esf/BlobServlet?docId=233&langId=cs.
- 16) Pátá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti, Sdělení Evropské komise, 2010 [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion5/index_cs.cfm.
- 17) The European Social Fund in Spain 2007–2013 [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=378&langId=en>.
- 18) Real Decreto-ley 1/2011, de 11 de febrero, de medidas urgentes para promover la transición al empleo estable y la recualificación profesional de las personas desempleadas [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.boe.es/boe/dias/.../BOE-A-2011-2701.pdf.
- 19) Real Decreto-ley 3/2011, de 18 de febrero, de medidas urgentes para la mejora de la empleabilidad y la reforma de las políticas activas de empleo [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.boe.es/boe/dias/.../BOE-A-2011-3255.pdf.
- 20) Real Decreto 1542/2011, de 31 de octubre, por el que se aprueba la Estrategia Española de Empleo 2012–2014 [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z: www.boe.es/boe/dias/.../BOE-A-2011-18146.pdf
- 21) Regions call for territorial pacts for growth: Euractiv, 28 February 2011 [on-line]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.euractiv.com/en/regional-policy/regions-call-territorial-pacts-growth-news-502561.
- 22) Territorial Employment Pacts [online]. Evropská komise, 2001 [cit. 2012-11-25]. Dostupný z http://ec.europa.eu/regional_policy/innovation/innovating/pacts/pdf/sum_en.pdf.

Monografie a články

- 23) BÖRZEL, T. A. (2002). States and regions in the European union: institutional adaptation in Germany and Spain. 1st pub. Cambridge: Cambridge University Press, xiii, 269 s. ISBN 0521008603.
- 24) BURGESS, M. (2005). Comparative federalism: theory and practice. New York, NY: Routledge, xii, 357 s. ISBN 041536454x.
- 25) ERK, J. – SWENDEN, W. (2010). New directions in federalism studies. London: Routledge/ECPR, xviii, 238 s. ISBN 9780415548441.
- 26) GONZÁLES, R. L. et al. (2005). Los Pactos Territoriales a Favor del Empleo en España. Boletín de la A.G.E. No 39. Universidad de Santiago de Compostela. s. 335–360. ISSN 0212-9426.

- 27) HOOGHE, L. – MARKS, G. (2001). Multi-level governance and European integration. Lanham, MD: Rowman, xvi, 251 p. ISBN 07-425-1020-4.
- 28) KEATING, M. (2001). Plurinational democracy: stateless nations in a post-sovereignty era. 1st pub. Oxford: Oxford University Press, x, 197 s. ISBN 0199240760.
- 29) MARKS, G. (1993). Structural policy and multilevel governance in the EC. In: CAFRUNY, A.W. – ROSENTHAL, G.G. The State of the European Community, Vol. 2. The Maastricht Debates and Beyond. Boulder: Lynne Rienner, pp. 391–411. ISBN 1403987408.
- 30) MARKS, G. (1996). Exploring and Explaining Variation in EU Cohesion Policy. In: HOOGHE, L. Cohesion Policy and European Integration: Building Multi-level Governance. Oxford: Oxford University Press, pp. 388–422, ISBN 0198280645.
- 31) MORENO, L. (2001). The federalization of Spain. Portland, OR: F. Cass, xiv, 182 p. ISBN 07-146-8164-4.
- 32) REQUEJO, R. (2005). Federalism in Pluranational Societies: Rethinking the Ties between Catalonia, Spain and the European Union. In: KARMIS, D. – NORMAN, D. Theories of federalism: a reader. 1st ed. New York, N.Y.: Palgrave Macmillan, xiv, s. 293–310. ISBN 03-122-9581-2.
- 33) SWENDEN, W. (2006). Federalism and regionalism in Western Europe: a comparative and thematic analysis. New York: Palgrave Macmillan, xv, 325 p. ISBN 1403906270.
- 34) ROSETTI, N. et al. (2002). Los pactos locales por el empleo: proximidad y cooperación para crear empleo y dinamizar los territorios. Los casos del Vallés Occidental y de Mataró. Congreso Internacional del CLAD sobre la Reforma del Estado y de la Administración Pública. Lisboa, Portugal. 8-11 Oct. 2002, 27 s.
- 35) VELLUTI, S. (2010). New governance and the European employment strategy. London: Routledge, xxxvi, 289 p. ISBN 9780415467797.
- 36) VYKOUPILOVÁ, H. (2007). Víceúrovňové vládnutí v Evropě: koncepcce, modely, typy. In: DANČÁK, B. – HLOUŠEK, V.. Víceúrovňové vládnutí v Evropě: zkušenosti, problémy a výzvy. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2007, s. 13–28. ISBN 9788021044586.

Internetové zdroje

- 37) BALDI, B. (1999). Beyond the Federal-Unitary Dichotomy. Working Paper [online]. Berkely: Institute of Governmental Studies. University of California. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z <http://escholarship.org/uc/item/05b607ng>.

- 38) BENZ, A. – EBERLEIN, B. (1999). The Europeanization of regional policies: patterns of multi-level governance. *Journal of European Public Policy* [online]. 6:2, 329-348. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z <http://dx.doi.org/10.1080/135017699343748>.
- 39) Guide to Territorial Employment Pacts 2000–2006, European Commission, 1999 [online]. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.forumpartnerships.zsi.at/attach/TND_99_G_EC_TEPs2000_2006.pdf.
- 40) HOOGHE, L. – MARKS, G. (2001b). Types of Multi-Level Governance. *European Integration on-line Papers* [online] Vol. 5 (2001), No 11. [Cit. 2012-11-25]. Dostupný z <http://eiop.or.at/eiop/texte/2001-011a.htm>.
- 41) LÓPEZ-SANTANA, M. (2005). The Impact of „Soft-Europeanization“ on Multi-Level Governance and Domestic Balances of Power, Paper Presented at the 2005 EUSA Conference [online]. Austin, Texas. [cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.eucenter.wisc.edu/OMC/Papers/EES/lopez2.pdf.
- 42) MEDINA, J. A. – SANCHEZ, F. R. (2003). La Dimesión Territorial de las Políticas de Fomento del Empleo en España [online]. Fundación 15 de Mayo, Octubre de 2003 [cit. 2012-11-25]. Dostupný z www.ucm.es/info/femp/.../Jorge%20Aragon.doc.
- 43) ROCHA, F. – ARAGÓN, J. (2001). Mecanismos de Evaluacion de los Pactos de Empleo en las Comunidades Autonomas: Situacion y Experiencias, [online]. Doc 1/2001, Fundación 10 de Mayo, [cit. 2012-11-25]. Dostupný z www2.1mayo.ccoo.es/publicaciones/doctrab/doc101.pdf.

Summary:

Promoting Local Partnerships on Labour Market in Spain by the European Union

The paper deals with the issue of promoting multi-level governance by the European Union, especially within coordinated policies. Using the example of employment policy in decentralized Spain, the authors are examining how the sub-national (i.e. regional and local) actors benefit thanks to the existence of European level of governance. Firstly, the division of competencies between different levels of government in Spain is analyzed. Secondly, the role of Territorial Employment Pacts as a formalized local partnership on labour market specially promoted by EU is explored. Further on the link to European Cohesion Policy is made by quantification of European Social Fund's resources being allocated to support local partnerships and initiatives on labor market in Spain for the period 2007–2013. Based on the findings, the conclusion draws on the crucial importance of promoting multi-level governance in Europe, most visibly via European Social fund, for efficient European Employment policy, is formulated.

Keywords:

Multi-level Governance, European Employment Policy, Territorial Employment Pact, European Regional Policy, European Social Fund, Spain